

MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
AGENT GUVERNAMENTAL

*Hotărârea a fost tradusă și redactată de Direcția Agent Guvernamental.
Ea poate suferi modificări de formă.*

SECȚIA A DOUA

CAUZA SOBIESKI-CAMERZAN v. REPUBLICA MOLDOVA

(Cererea nr. 3792/02)

HOTĂRÂRE

STRASBURG

13 februarie 2018

Această hotărâre este definitivă. Ea poate suferi modificări de formă.

În cauza Sobieski-Camerzan v. Republica Moldova,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului ("Curtea"), (Secția a doua),
statuând într-un Comitet compus din:

Paul Lemmens, *Președinte*,

Valeriu Grițco,

Stéphanie Mourou-Vikström, *judcători*,

și Hasan Bakırcı, grefier adjunct al secției,

Deliberând la 23 ianuarie 2018 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. [3792/05](#)) depusă la 8 decembrie 2004 împotriva Republicii Moldova prin care un cetățean al acestui Stat, dl Gheorghe Sobieski-Camerzan („reclamantul”) a sesizat Curtea în conformitate cu Articolul 34 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale („Convenția”).

2. Reclamantul a fost reprezentat de către dl I. Buruiană, avocat în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat consecutiv de către Agenții săi, V. Grosu, și dl L. Apostol.

3. În fața Curții, reclamantul a pretins violarea Articolului 8 din Convenție, aparte sau coroborat cu Articolul 13 din Convenție, precum și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

4. La 20 octombrie 2010, cererea a fost comunicată Guvernului.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Reclamantul s-a născut în anul 1961 și locuiește la Chișinău.

6. În perioada desfășurării evenimentelor, el exercita profesia de avocat.

7. La o dată nespecificată din anul 2000, reclamantul și-a amenajat cabinetul său în încăperi din centrul Chișinăului.

8. Din dosar rezultă că dreptul de proprietate asupra acestor localuri a fost revendicat de către reclamant, de Ministerul Afacerilor Interne și de Consiliul municipal Chișinău.

9. La 1 iulie 2004, colaboratorii de poliție au sigilat încăperile în cauză. Ei au întocmit un proces-verbal cu o listă de obiecte găsite acolo, inclusiv mobilier de birou și numeroase cărți juridice.

A. Plângerile penale ale reclamantului

10. La 12 iulie 2004, reclamantul a depus o plângere la autoritățile statului pentru a denunța acțiunile, în opinia sa ilegale, ale colaboratorilor de poliție.

11. Printr-o ordonanță din 15 aprilie 2005, Procuratura mun. Chișinău a dispus neînceperea urmăririi penale. Ea a considerat că nu fuseseră întrunite elementele componenței de infracțiune.

12. În urma cererii de recurs a reclamantului, Judecătoria Râșcani a menținut ordonanța de neîncepere a urmăririi penale menționată mai sus printr-o încheiere irevocabilă din 29 august 2005.

13. La o dată nespecificată, reclamantul a depus un recurs în anulare împotriva acestei încheieri.

14. Printr-o decizie irevocabilă din 13 decembrie 2005, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul. Aceasta a subliniat, în special, că instanțele inferioare nu elucidaseră temeiul juridic exact al intervenției litigioase a poliției în acest caz.

15. Printr-o încheiere definitivă din 16 martie 2006, Judecătoria Râșcani a menținut din nou ordonanța procuraturii de neîncepere a urmăririi penale. Instanța a omis să ofere un răspuns la întrebarea ridicată de Curtea Supremă de Justiție.

B. Alte proceduri

16. La 16 ianuarie 2005, reclamantul a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne, revendicând dreptul său de proprietate asupra bunurilor litigioase. Invocând prevederile Articolului 8 din Convenție, el a solicitat, de asemenea, repararea prejudiciului material și moral pe care le-ar fi suferit ca urmare a acțiunilor colaboratorilor de poliție.

17. La 25 martie 2005, Judecătoria Râșcani a respins acțiunea pe motiv că reclamantul nu prezentase niciun act care să ateste dreptul său de proprietate sau de posesie asupra încăperilor. Această hotărâre a fost menținută de Curtea de Apel Chișinău la 2 iunie 2005 și de Curtea Supremă de Justiție la 10 august 2005.

18. Ulterior, au urmat o serie de proceduri civile și administrative împotriva reclamantului, din partea Ministerului Afacerilor Interne și a Consiliului Municipal Chișinău întru determinarea proprietarului bunurilor în litigiu. În final, instanțele de judecată au decis că dreptul de proprietate aparține autorităților publice locale din municipiul Chișinău. Totodată, ele au stabilit că evacuarea reclamantului din încăperile în litigiu a fost efectuată cu încălcarea flagrantă a prevederilor legale, potrivit cărora apărarea drepturilor civile încălcate urma să fie realizată pe cale judiciară.

II. DREPTUL INTERN PERTINENT

19. Prevederile relevante speței din Legea nr. 1545 din 4 iunie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești („Legea 1545”), în redacția în vigoare la momentul faptelor erau formulate după cum urmează:

« Articolul 4

Dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul:

- a) pronunțării sentinței de achitare ;
- b) clasării procesului penal (...);
- c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului administrativ în legătură cu reabilitarea persoanei fizice;
- d) adoptării de către Curtea Europeană pentru Drepturile Omului (...) a hotărârii cu privire la repararea prejudiciului (...);
- e) măsurile de investigație sunt efectuate cu încălcarea prevederilor legale (...). »

20. La 2 februarie 2007, Legea 1545 a fost completată cu un articol nou, ale cărui prevederi relevante speței sunt formulate după cum urmează:

„Articolul 1

Prezenta lege constituie actul legislativ de bază care reglementează (...) modul și condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești.”

ÎN DREPT

I. PRIVIND RETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 8 DIN CONVENȚIE

21. Invocând Articolul 8 din Convenție reclamantul s-a plâns de sigilarea cabinetului său de avocat. Această dispoziție prevede următoarele:

„ 1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acesta este prevăzut de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.”

A. Admisibilitatea

22. Guvernul a invocat neepuizarea căilor de recurs interne. El susține că reclamantul ar fi trebuit să inițieze o acțiune civilă împotriva statului în baza prevederilor Legii nr. 1545 (a se vedea paragrafele 19-20 *supra*).

23. Reclamantul a obiectat, pretinzând că această lege nu era aplicabilă speței.

24. Curtea observă că articolul 4 din Legea nr.1545 stabilește o listă exhaustivă a cazurilor care oferă dreptul la repararea prejudiciului de către stat (a se vedea paragraful 19 *supra*). Cu toate acestea, ea constată că circumstanțele prezentei spețe nu corespund niciuneia din situațiile menționate mai sus și că acest argument de fapt nu fuseseră invocat de Guvern. Mai mult decât atât, ea notează că articolul 1 din Legea nr. 1545, în redacția sa de după 2 februarie 2007, prevede că această lege reglementează condițiile de reparare a prejudiciului cauzat în cadrul procedurilor penale și contravenționale (paragraful 20 *supra*). În acest caz, este de competența Curții să constate dacă sigilarea cabinetului reclamantului a fost realizată în afara oricăror proceduri penale sau contravenționale. În cele din urmă, ea subliniază că Guvernul la fel nu a oferit exemple din jurisprudența națională în susținerea poziției sale, ale căror circumstanțe ar fi similare cu cele din speță. În consecință, Curtea respinge obiecția Guvernului.

25. Constatând că această plângere nu este în mod vădit nefondată în sensul Articolului 35 § 3 a) din Convenție și că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate, Curtea o declară admisibilă.

B. În fond

26. Reclamantul susține că ingerința autorităților în dreptul său garantat de Articolul 8 din Convenție a fost arbitrară și nu a fost necesară într-o societate democratică.

27. Guvernul la rândul său admite că sigilarea birourilor reclamantului nu a fost efectuată prin căi legale.

28. Ținând cont de circumstanțele prezentei cauze, Curtea nu constată nici un motiv să se îndepărteze de la poziția concordantă a părților, potrivit căreia ingerința în drepturile reclamantului în temeiul Articolului 8 din Convenție nu a fost prevăzută de lege. În consecință, a avut loc o violare a Articolului 8 din Convenție ca urmare a sigilării în mod ilegal a birourilor reclamantului.

II. PRIVIND PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 13 DIN CONVENȚIE COROBORAT CU ARTICOLUL 8 DIN CONVENȚIE

29. Reclamantul pretinde că nu a dispus de un recurs efectiv în sensul Articolului 13 din Convenție pentru a-și exercita drepturile sale garantate de Articolul 8 din Convenție. Articolul 13 din Convenție prevede următoarele:

„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”

A. Admisibilitatea

30. Constatând că această plângere nu este în mod vădit nefondată în sensul Articolului 35 § 3 a) din Convenție și că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate, Curtea o declară admisibilă.

B. În fond

31. Reclamantul pretinde că nu a avut la dispoziția sa nici un mijloc pentru a-și exercita drepturile în ceea ce privește acțiunile colaboratorilor de poliție.

32. Guvernul contestă acest argument.

33. Curtea reiterează că Articolul 13 din Convenție impune o cale de atac internă care să permită instanței naționale competente să se pronunțe cu privire la conținutul unei „plângeri credibile” formulate în temeiul Convenției și să acorde reparații corespunzătoare (a se vedea, printre multe altele, *Georgia v. Rusia (I)* [MC], nr [13255/07](#), § 210, CEDO 2014 (extrase) și *Centrul de resurse juridice în numele lui Valentin Câmpeanu v. România* [MC], nr. [47848/08](#), § 148, CEDO 2014).

34. Având în vedere constatarea încălcării Articolului 8 din Convenție, Curtea nu poate decât conchide caracterul "credibil" al capătului de plângere în temeiul Articolului 13 precitat.

35. La fel, ea consideră că reclamantul a avut dreptul la o cale de recurs internă efectivă în sensul acestei dispoziții pentru a-și susține plângerea în temeiul Articolului 8 din Convenție.

36. Cu toate acestea, Curtea consideră că plângerea penală a reclamantului a fost respinsă (paragrafele 10 și 15 citate supra) și că acțiunea civilă a reclamantului împotriva statului privind repararea prejudiciilor a fost respinsă ca neîntemeiată (paragrafele 16 și 17 citate supra). Aceasta reamintește, de asemenea, că a constatat că reclamantul nu putea beneficia de recursul intern sugerat de Guvern (paragraful 24 citat supra).

37. Prin urmare, Curtea concluzionează că nu a existat o cale de recurs efectivă pe care reclamantul ar fi putut să o exercite pentru a-și susține plângerea sus-menționată. Prin urmare, Curtea constată că a avut loc o violare a Articolului 13 din Convenție, coroborat cu Articolul 8.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 1 DIN PROTOCOLUL NR. 1 LA CONVENȚIE

38. Invocând Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, reclamantul s-a plâns de sechestrarea bunurilor sale mobile. Această dispoziție are următorul conținut :

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare reglementării folosirii bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

A. Admisibilitatea

37. Constatând că această plângere nu este în mod vădit nefondată în sensul articolului 35 § 3 a) din Convenție și că nu se confruntă cu niciun alt motiv de inadmisibilitate, Curtea o declară admisibilă.

B. În fond

40. Reclamantul s-a plâns de sechestrarea bunurilor sale mobile, potrivit lui în mod arbitrar, precum și de imposibilitatea recuperării acestora.

41. Guvernul contestă această teză.

42. Curtea notează că este incontestabil faptul că bunurile mobile aparținând reclamantului se aflau în încăperile sigilate. Din acest considerent, ea consideră că a fost adusă atingere bunurilor reclamantului și că această ingerință se analizează în reglementarea folosirii bunurilor în sensul celui de al doilea paragraf al Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție (a se vedea de exemplu, *Bosphorus Hava Yollari Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi v. Irlanda* [MC], nr. [45036/98](#), §§ 140 și 142, CEDO 2005 VI). Ea reiterează că această dispoziție impune, în primul rând, ca orice ingerință din partea autorităților publice în exercitarea dreptului la respectarea bunurilor să fie legală (*Centro Europa 7 Srl și Di Stefano v. Italia* [MC], nr. [38433/09](#), § 187, CEDO 2012).

43. Având în vedere materialele cauzei, precum și constatarea de mai sus în temeiul Articolului 8 din Convenție, Curtea consideră că ingerința în drepturile reclamantului garantate de Articolul 1 din Protocolul nr. 1 nu a avut niciun temei juridic. În consecință, a fost încălcată această prevedere.

IV. PRIVIND ALTE PRETINSE VIOLĂRI

44. Invocând Articolul 8 din Convenție, reclamantul pretinde că colaboratorii de poliție au încercat să pătrundă în domiciliul său, însă fără a reuși.

În temeiul Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, el se plânge, de asemenea, de o pierdere semnificativă a clientelei ca urmare a sigilării cabinetului său.

În cele din urmă, el susține că circumstanțele cauzei au încălcat Articolele 2, 3, 5, 7, 14 și 17 din Convenție.

45. Având în vedere constatarea încălcării la care a parvenit potrivit Articolului 8 din Convenție aparte sau coroborat cu Articolul 13, precum și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 și, având în vedere toate circumstanțele cauzei și argumentele părților, Curtea consideră că nu este necesar să se pronunțe separat asupra plângerilor menționate la paragraful precedent (pentru o abordare similară, a se vedea, *Kamil Uzun v. Turcia*, nr. [37410/97](#), § 64, 10 mai 2007, și *Centrul de Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu*, precitat, § 156).

V. PRIVIND APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

46. Reclamantul a pretins suma de 57720 euro (EUR) (*sic*) cu titlu de prejudiciu material pe care el l-ar fi suportat. El susține că această sumă include mijloace bănești în valoare de 28000 euro pe care le deținea în biroul său la momentul aplicării sigiliului. Această sumă este defalcată după cum urmează: 2000 euro pentru 288 cărți juridice, 200 euro valoare unui computer și 60 euro valoarea a două telefoane mobile. În cele din urmă, el a pretins suma de 25200 de euro cu titlu de venit ratat ca urmare a pierderii clientelei după sigilarea biroului său.

47. De asemenea, reclamantul pretinde suma de 20000 euro cu titlu de prejudiciu moral.

48. În cele din urmă, reclamantul a solicitat suma de 2000 euro cu titlu de costuri și cheltuieli pe care pretinde că le-a suportat în fața Curții. Reclamantul a anexat o copie a contractului încheiat cu reprezentantul său.

49. Guvernul contestă aceste sume.

50. Curtea consideră că reclamantul a suferit prejudicii materiale și morale ca urmare a sigilării cabinetului și a bunurilor sale mobiliare din interiorul acestuia. Pronunțându-se în echitate, aceasta îi acordă suma de 7000 EUR cu titlu de prejudiciu material și moral.

51. În ceea ce ține de pretenția reclamantului cu titlu de costuri și cheltuieli, având în vedere documentele de care ea dispune și jurisprudența sa, Curtea consideră că suma invocată de către reclamant este rezonabilă pentru procedura în fața sa și o acordă în întregime.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* admisibil capătul de cerere formulat în temeiul Articolului 8 din Convenție coroborat cu Articolul 13 în ceea ce privește sigilarea biroului reclamantului și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1, în ceea ce privește sechestrul asupra bunurilor mobile ale reclamantului;
2. *Declară* că a avut loc o violare a Articolului 8 din Convenție;
3. *Declară* că a avut loc o violare a Articolului 13 din Convenție coroborat cu Articolul 8;
4. *Declară* că a avut loc o violare a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție;
5. *Declară* că nu este necesar să se pronunțe separat asupra celorlalte plângeri;
6. *Declară*
 - a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni, următoarele sume care urmează să fie convertite în moneda statului pârât, la rata aplicabilă la data executării:
 - i. 7000 EUR (șapte mii euro), plus orice taxă care poate fi percepută, cu titlu de prejudiciu material și moral;
 - ii. 2000 EUR (două mii euro), plus orice taxă care poate fi percepută față de reclamant, cu titlu de costuri și cheltuieli;
 - b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la data plății, urmează să fie achitată o penalitate la sumele de mai sus la o rată egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;
7. *Respinge*, restul pretențiilor cu titlu de satisfacție echitabilă.

Redactată în limba franceză și notificată în scris la 13 februarie 2018, potrivit Articolului 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Hasan Bakırcı
Grefier adjunt

Paul Lemmens
Președinte